

2020-11-30

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande till Kommittédirektiv (Dir.2020:24) En tioårig grundskola

Sverigefinländarnas Delegation, Sverigefinska Riksförbundet och Sverigefinska ungdomsförbundet, nedan kallade vi, tackar för möjligheten att, bland andra myndigheter och organisationer med relevans för utredarens uppdrag, ge ett remissvar till Kommittédirektiv (Dir.2020:24) En tioårig grundskola.

Vi delar och välkomnar direktivens informativa beskrivning av nuläget i grundskolan, i grundsärskolan, i specialskolan och i sameskolan gällande utmaningar för elevers kunskapsutveckling och tillgång till kvalitativ undervisning.

Vi tillstyrker förslag att ovannämnda skolformerna ska utökas genom att förskoleklassen omvandlas till en ny första årskurs med syftet att förbättra kunskapsresultaten genom att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner och inom regel- och kompetensmässiga strukturer som grundskolan har. Vi anser dem vara viktiga för att kunna börja uppnå likvärdighet inom utbildning. Vi tror att den svenska skolan förstärks när lågstadiet blir fyraårigt och att förskoleklassens pedagogik med en rik variation av olika uttrycksformer och arbetssätt följer med till blivande årskurs 1.

Vi delar direktivens synpunkt att det behövs en plan för införandet av en tioårig grundskola och att kontinuerliga risk- och konsekvensanalyser görs under processen.

Vi är representanter för nationellt minoritetsspråk finska och vill lyfta en sak som fattas i direktiven. Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till alla sina språk, som ska ges utrymme till att utvecklas på alla plan i samhället. Skolor som undervisar i nationella minoritetsspråk, förutom Sameskolan, nämns inte i direktiven, fast undervisning i nationella minoritetsspråk är viktig för att kunna revitalisera, bevara och utveckla språken.

Den sverigefinska minoriteten har länge burit ansvaret för sina barns flerspråkighet, vilket statistiken över de sverigefinska friskolorna påvisar. Tvåspråkig undervisning i kommunal regi erbjuds än så länge i ringa omfattning.

Vi betonar vikten av insatser för en obruten kedja av utbildning i minoritetsspråk för att uppnå likvärdighet för alla elever och hänvisar till:

Betänkande av utredningen om förbättrade möjligheter för elever att utveckla sitt nationella minoritetsspråk SOU 2017:91 "Nationella minoritetsspråk i skolan - förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering-"

Vi önskar att Sveriges fem minoritetsspråk betraktas som ett eget ämne i en blivande tioårig grundskola och regleras särskilt och ska införas i skollagstiftningen och i undervisningen i de obligatoriska skolformerna med en minsta garanterad undervisningstid på 960 timmar. Ett beslut om en minsta garanterad undervisningstid för nationella minoritetsspråk anser vi vara mycket viktigt.

Undervisning i nationella minoritetsspråk är reglerad för grundskolan och ska då gälla i hela den blivande tioåriga grundskolan. Bristen av korrekt information, om vilka förhållanden och rättigheter som gäller för elever som söker modersmålsundervisning, förekommer i ett flertal kommuner och leder till brist på helhetssyn och långsiktighet i modersmålsundervisning av nationella minoritetsspråk. Vi vill se särskild information presenterad om de nationella minoriteternas rätt till utbildning i de obligatoriska skolformerna.

Lärarkompetens i aktuellt minoritetsspråk och didaktiska färdigheter behöver fastställas. Behovet är stort att skapa förutsättningar för rekrytering och utbildning av lärare i nationella minoritetsspråk. Det behövs akuta insatser och långsiktiga åtgärder för det. Att stärka förutsättningarna för elevers tillgång till tvåspråkig undervisning anser vi vara av högsta prioritet.

Vi har med glädje tagit del av detta direktiv med syftet att förbättra kunskapsresultaten i grundskolan genom att omvandla förskoleklassen till årskurs ett och att lågstadiet blir fyraårigt. För syftet att eleverna ska utveckla sina kunskaper så långt som möjligt i alla ämnen utifrån ålder, förutsättningar och behov, behövs det en plan för alla ämnen, och vår förhoppning är att i den planen kommer även de nationella minoritetsspråken att finnas med.

Svaret sändes av:

Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto/Sverigefinska Riksförbundet

Ruotsinsuomalaisten Valtuuskunta/Sverigefinländarnas Delegation

Ruotsinsuomalaisten Nuorten Liitto/Sverigefinska ungdomsförbundet

Enligt uppdrag författat av Sirpa Humalisto, Sverigefinska Riksförbundet
och Heli Lindström, Sverigefinländarnas Delegation